NEDERLANDS CENTRAAL

meerjarenbeleidsplan

2025-2029

taal:unie

VOORWOORD

Voor u ligt het meerjarenbeleidsplan 2025-2029 van de Taalunie. Dit tiende meerjarenbeleidsplan werd op 1 april 2025 op de Vlaams-Nederlandse Top in Gent plechtig overhandigd aan de Nederlandse en Vlaamse regering.

Op het ogenblik dat we dit meerjarenbeleidsplan presenteren, schudt de wereld op zijn grondvesten. Politieke en geostrategische zekerheden blijken internationaal een voor een weg te vallen. Europese leiders waarschuwen ons voor een woelige tijd.

Daartussen staat wel een zekerheid: de positie van het Nederlands. Met meer dan 25 miljoen sprekers staat onze taal in de top 40 van de wereld, op ongeveer 7.000 talen in totaal. Op het internet is het Nederlands de 12de meest gebruikte taal. Zouden we de economieën van Nederland en Vlaanderen samentellen, dan behoorden we tot de top 5 van grootste exportlanden in de wereld. We staan beide in de top 10 van gelukkigste regio's. Onze taal, literatuur en cultuur bloeien op grote en kleine schaal.

We beseffen niet altijd hoe rijk en groots het Nederlands is. We staan te weinig stil bij de prachtige cultuur en literatuur die onze taal voortbrengt. Bij de kracht die schuilt in het gebruik van de eigen taal. Bij de emoties die daarmee gepaard gaan, maar evenzeer de economische kracht. We zouden best een beetje meer trots mogen zijn op het Nederlands.

De Taalunie draagt er aan bij dat het Nederlands zijn volwaardige positie in de samenleving behoudt. Daarvoor zijn taalgebruikers nodig, leraren in middelbaar onderwijs en Nederlands als Vreemde Taal in heel de wereld. Onderzoekers, in binnen- en buitenland. Tolken, vertalers, schrijvers en meer. Wij ondersteunen iedereen die het Nederlands een warm hart toedraagt, vanuit onze rol als internationale verdragsorganisatie voor taalbeleid.

De middelen die de Vlaamse, Nederlandse en Surinaamse bevolking ons via hun regeringen toevertrouwen, zetten wij in om de Nederlandse taal altijd, overal en in iedere vorm te versterken. Zo maken we samen het Nederlands klaar voor de toekomst.

Dit meerjarenbeleidsplan is de weerslag van alle plannen die we hebben gesmeed om dit doel te bereiken. Ik had het voorrecht daar samen met alle collega's van het Algemeen Secretariaat van de Taalunie de afgelopen acht maanden intensief aan te mogen werken. Keer op keer discussieerden we en wisselden we van gedachten, vanuit onze gedeelde passie voor de taal. Het proces dwong ons om in de spiegel te kijken. Waarom doen we dit? Waar willen we naartoe? Welke impact willen we maken? We hebben geprobeerd concrete antwoorden op deze vragen te vinden.

Ik ben mijn collega's enorm erkentelijk voor hun medewerking aan dit proces en het plan. Dankjewel beste collega's! Het heeft ons dichter bij elkaar gebracht, als organisatie én als mensen. Ook wil ik de vele partners bedanken voor hun bijdragen aan de verschillende versies van dit plan. Ik zie ernaar uit om samen deze weg verder op te gaan.

Rest mij nog mijn allerhartelijkste dank te betuigen aan de ministers van de Nederlandse, Vlaamse en Surinaamse regering om deze plannen te ondersteunen, evenals aan de ambtenaren, de leden van de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren, en de parlementsleden van de Interparlementaire Commissie van de Taalunie.

Ik wens u veel inspiratie bij het doornemen van dit meerjarenbeleidsplan. Maar nog meer hoop ik u zo spoedig mogelijk te ontmoeten op een van onze evenementen.

Gunther Van Neste
algemeen secretaris

INHOUD

Over de Taalunie 7
Over het Nederlands 9
Over ons en u 12
Opbouw van dit meerjarenbeleidsplan 15

SD1: De Taalunie stimuleert de toekomstbestendigheid van het Nederlands in de wereld. 16

OD1: Het opleidingsaanbod Nederlands internationaal versterken 18

OD2: De samenwerking versterken op het vlak van internationaal beleid 20

OD3: De aantrekkelijkheid van het Nederlands in de wereld vergroten 21

SD2: De Taalunie versterkt het onderwijs Nederlands in Nederland, Vlaanderen en Suriname. 22

OD1: Visie ontwikkelen op actuele thema's en uitdagingen in het onderwijs Nederlands 24

OD2: Adviseren over de ontwikkeling van taalcompetentie bij leerlingen, studenten en docenten in alle onderwijssectoren 25

OD3: Kennisdelen over onderwijs Nederlands 26

OD4: De kwaliteit van het onderwijs Nederlands in Suriname en Caribisch Nederland versterken 27

SD3: De Taalunie stimuleert de Nederlandstalige woordcultuur. 28

OD1: Nederland, Vlaanderen, Suriname en het Caribisch gebied verbinden rond Nederlandstalige woordcultuur 30

OD2: We vieren het Nederlands 32

OD3: De internationale diversiteit en meerstemmigheid van het Nederlands accentueren 33

SD4: De Taalunie zorgt voor een toekomstbestendige taalinfrastructuur voor het Nederlands. 34

OD1: Voeren van gezamenlijk beleid rond de ontwikkeling van AI voor het Nederlands 36

OD2: Het gemeenschappelijk fundament van het Nederlands vastleggen 38

OD3: Het gebruik van het Nederlands ondersteunen 40

SD5: De Taalunie vergroot de toegankelijkheid van het Nederlands. 42

OD1: Het gebruik van duidelijke taal stimuleren 44

OD2: Talige drempels weghalen voor specifieke groepen 45

SD6: De Taalunie vergroot de zichtbaarheid en kennis van het beleid rond het Nederlands. 46

OD1: De aantrekkelijkheid van het Nederlands vergroten 48

OD2: De bekendheid en impact van de producten en initiatieven van de Taalunie vergroten 49

OD3: De zichtbaarheid en de positie van de Taalunie als beleidsorganisatie versterken 50

SD7: De Taalunie werkt op een transparante, veilige, inclusieve en verbindende manier. 52

OD1: De uitbouw van een inspirerende en lerende organisatiecultuur 54

OD2: Een transparant en toekomstgericht financieel en zakelijk beleid 55

OD3: Innoveren en inspelen op technologische ontwikkelingen 56

OD4: Heldere en open interne informatiestromen, werk- en besluitvormingsprocessen 57

Over de Taalunie

Op **9 september 1980** ondertekenen België en Nederland[1] het Taalunieverdrag. Met het Taalunieverdrag maken België en Nederland duidelijk dat ze gezamenlijk beleid willen voeren rond hun gemeenschappelijke taal, het Nederlands. Dit met oog op versterking van de Nederlandse taal en cultuur in België, Nederland en de hele wereld. Die opdracht wordt toegekend aan een nieuwe internationale organisatie, de Taalunie.

Het Verdrag bepaalt duidelijk welke de doelstellingen zijn waartoe de Taalunie zich moet richten. Het betreft:

- de gemeenschappelijke ontwikkeling van de Nederlandse taal,
- de gemeenschappelijke bevordering van de kennis en verantwoord gebruik van de Nederlandse taal,
- de gemeenschappelijke bevordering van de Nederlandse letteren,
- de gemeenschappelijke bevordering van de studie en de verspreiding van de Nederlandse taal en letteren in het buitenland.

Op 12 december 2003 sluit Suriname aan via de ondertekening van een associatieovereenkomst. Later volgen nog raamovereenkomsten met Aruba en Curaçao, en een intentieverklaring met Sint-Maarten. Daarmee zijn nu alle landen waar het Nederlands een officiële taal is, betrokken bij de Taalunie.

1 Wanneer we het in deze tekst over Nederland hebben, bedoelen we Europees Nederland en de drie bijzondere gemeenten in het Caribisch gebied: Bonaire, Saba en Sint-Eustatius (samen: Caribisch Nederland). Waar het specifiek over Europees of Caribisch Nederland gaat, wordt dit gespecifieerd in de tekst.

Een sterke en volwaardige positie in de samenleving voor het Nederlands

Dat is de visie van waaruit de Taalunie werkt. De Taalunie wil de Nederlandse taal en cultuur versterken binnen alle onderdelen van de maatschappij: van onderwijs en cultuur tot sociale media, van overheid tot supermarkt, bij ouderen en jongeren, bij oud- of nieuwkomers, kort- of langgeschoolden. Hoewel er soms zorgen zijn over het voortbestaan van het Nederlands, is daar op dit moment geen enkele aanleiding voor. Op alle criteria die UNESCO opstelde om te beoordelen of een taal levensvatbaar is, haalt het Nederlands de hoogste scores. Samen met haar partners zorgt de Taalunie ervoor dat dat ook zo blijft. Dat het Nederlands gevierd en gebruikt wordt als de mooie, waardevolle, nuttige, winstgevende taal die het is.

De missie volgt naadloos uit het type organisatie dat de Taalunie is. In jargon is de Taalunie een *internationale en intermediaire beleidsorganisatie*. In gewoon Nederlands betekent *internationaal* dat de Taalunie over de landsgrenzen werkt: in Nederland, Vlaanderen, Suriname, Aruba, Curaçao en Sint-Maarten. Maar ook over alle andere landsgrenzen in landen waar de Nederlandse taal en cultuur worden gebruikt en bestudeerd. Met *intermediair* wordt bedoeld dat de Taalunie tussen mensen, organisaties en overheden in zit en die ook bij elkaar brengt. De Taalunie is een spil en een vliegwiel. Een organisatie die processen versoepelt, die partijen helpt samenwerken, die perspectieven combineert. De Taalunie is ook een *beleidsorganisatie*. Dat betekent dat de Taalunie uitdagingen opmerkt, er oplossingen voor bedenkt, en de bewegingen in gang zet om de oplossingen te implementeren.

De missie van de Taalunie luidt dan ook als volgt:

De Taalunie zet zich in voor een sterke positie van het Nederlands, nu en in de toekomst. Dat doen we door ontwikkelingen en uitdagingen voor de Nederlandse taal te signaleren en hiervoor beleid te ontwikkelen.

2024 is een bijzonder jaar voor de Taalunie. Op 22 april vindt de 100ste bijeenkomst plaats van het Comité van Ministers. Op deze bijeenkomst, waarbij de betrokken ministers van Nederland, Vlaanderen en Suriname samenkomen, wordt het beleid van de Taalunie vastgesteld. Op het 100ste Comité van Ministers in Antwerpen wordt de toekomst van de Taalunie verder uitgetekend. Niet alleen de bevoegde ministers tekenen present, ook de voorzitter van de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren Rik Vosters, en de voorzitter van de Interparlementaire Commissie Paulien Geerdink kijken vol overtuiging naar voren. Ook wordt bekendgemaakt dat Gunther Van Neste de nieuwe algemeen secretaris wordt. Op 22 april 2024 wordt de kiem gelegd voor alles wat de Taalunie de komende jaren wil gaan doen. Wat dat precies is, daarover gaat dit document: het meerjarenbeleidsplan 2025-2029.

Over het Nederlands

Het Nederlands is de thuistaal van meer dan 25 miljoen mensen. Miljoenen anderen spreken, begrijpen of gebruiken het Nederlands in een of andere vorm in heel de wereld. Er zijn opleidingen Nederlands van Argentinië tot Zuid-Korea, van Canada tot Nieuw-Zeeland. De invloed van het Nederlands is terug te vinden in tal van andere talen en sommige Nederlandstalige woorden worden internationaal gebruikt. Maar het Nederlands is veel meer dan een communicatiemiddel. Het Nederlands is een sleutel tot participatie, een motor voor handel en een strategisch instrument op het wereldtoneel. En de Nederlandstalige cultuur is wereldwijd bekend.

1 / Sleutel tot participatie

Taal opent deuren. Wie het Nederlands beheerst in België, Nederland en Suriname, krijgt toegang tot onderwijs, werk en de samenleving. De taal biedt mensen de mogelijkheid om zich te ontwikkelen, hun stem te laten horen en hun plaats te vinden in de samenleving.

Voor jongeren is een goede kennis van het Nederlands bepalend voor hun schoolloopbaan. Voor volwassenen betekent beheersing van het Nederlands betere kansen op de arbeidsmarkt en voor nieuwkomers is het leren van het Nederlands vaak de eerste stap naar een zelfstandig leven.

- In het onderwijs is taal de sleutel tot alle andere vakken. Leerlingen die goed zijn in taal, stromen vaker door naar hoger onderwijs en hebben later betere kansen op de arbeidsmarkt.
- Op de werkvloer blijkt dat werknemers die goed Nederlands spreken, minder uitval kennen, sneller doorgroeien en actiever deelnemen aan overleg en besluitvorming.

Daarom is het cruciaal om voluit te investeren in taalonderwijs, in taalondersteuning voor wie extra hulp nodig heeft, én in krachtige leeromgevingen waarin taalplezier en taalcompetentie hand in hand gaan.

2 / Cultuur beleven

Taal raakt. In onze moedertaal voelen woorden dieper, komt muziek vaak harder binnen, en raken verhalen ons tot in het hart. Het Nederlands is een bron van troost, plezier, verwondering en ontroering. Het is de taal waarin we lachen, huilen, liefhebben, vertellen en zwijgen.

Door het Nederlands beleven we cultuur van binnenuit.

- In de literatuur brengen Nederlandstalige auteurs werelden met elkaar in gesprek. Van Hugo Claus tot Simone Atangana Bekono, van Astrid Roemer tot Tom Lanoye, zij gebruiken het Nederlands om grenzen te verleggen en gevoelens een stem te geven.
- In de muziek en het theater wordt het Nederlands een spiegel van onze samenleving: rauw, speels, poëtisch, scherp. Denk aan de impact van kleinkunst, spoken word, of Nederlandstalige rap in jongerencultuur.

Taalplezier voedt onze verbeelding, versterkt onze identiteit en geeft ons woorden voor wat we voelen. Door het Nederlands als cultuurtaal te koesteren en te stimuleren, bouwen we aan een samenleving die zichzelf begrijpt, bevraagt en vernieuwt.

3 / Een brug tussen mensen

Taal verbindt. Het Nederlands stelt miljoenen mensen in staat om elkaar te begrijpen.
Het creëert een gevoel van gezamenlijkheid en gedeelde identiteit. In een diverse samenleving is die gemeenschappelijke taal des te belangrijker, ze is het cement van onze democratie.

In onderwijs, zorg en media is een gedeelde taal van onschatbare waarde om elkaar werkelijk te begrijpen. Wanneer mensen een gemeenschappelijke taal delen, ontstaat meer wederzijds respect, meer betrokkenheid en minder risico op uitsluiting.

- Op lokaal niveau zijn Nederlandstalige ontmoetingsplekken zoals bibliotheken, lokale verenigingen of jeugdwerkingen cruciaal voor het samenleven in diversiteit.
- Taalprojecten die bruggen slaan zoals cursussen “Nederlands op de werkvloer” – creëren letterlijk meer ruimte voor ontwikkeling en samenwerking.

Maar ook buiten het taalgebied zorgt het Nederlands voor verbinding. Honderdduizenden mensen leren wereldwijd onze taal – uit interesse, uit liefde, uit professionele ambitie. Denk aan expats in Brussel en Den Haag, studenten in Indonesië, taalcursisten in Warschau, vertalers in Kaapstad.

4 / Taal als handelsmotor: winst door gedeelde taal

Wie dezelfde taal spreekt, doet sneller en beter zaken. Kennis van het Nederlands in het buitenland opent markten, verlaagt transactiekosten en versterkt vertrouwen. Dat is geen theorie, maar dagelijkse realiteit voor bedrijven uit Nederland, Vlaanderen en Suriname die internationaal opereren. Een gedeelde taal maakt het verschil tussen een vrijblijvende kennismaking en een langdurige handelsrelatie.

Bedrijven doen meer zaken met partners die hun taal en cultuur begrijpen. Dat geldt niet alleen voor grote multinationals, maar net zo goed voor kmo’s die op zoek zijn naar groei.

- **Sneller vertrouwen, sterkere relaties**: handel draait niet alleen om producten, maar ook om mensen. Een gedeelde taal wekt vertrouwen en vergemakkelijkt onderhandelingen. Lokale medewerkers of partners die Nederlands spreken, kunnen bruggen slaan, misverstanden voorkomen en samenwerking duurzaam maken.
- **Specifieke groeikansen**: in de grensregio’s van Duitsland, Frankrijk en België leren honderdduizenden mensen Nederlands, vaak uit economische motieven. Bedrijven die in die regio’s actief zijn, ondervinden dagelijks hoe taalkennis hun slagkracht vergroot. Ook in Suriname en Zuid-Afrika biedt het Nederlands directe ingangen tot netwerken, vakkennis en markttoegang.
- **Lagere drempels, hogere conversie**: bedrijven die zaken doen via Nederlandstalige contacten in het buitenland hoeven minder te investeren in vertalingen, juridische ondersteuning of cultuurtraining. De communicatie is sneller, duidelijker en goedkoper – een directe besparing én een hogere kans op succesvolle deals.
- **Kansrijke sectoren**: in de haven- en logistieke sector, de technologische industrie, het toerisme en de culturele sector levert Nederlandstalige aanwezigheid in het buitenland meetbare meerwaarde. Denk aan minder foutgevoelige logistieke communicatie, aan buitenlandse techbedrijven die zich gemakkelijker vestigen bij Nederlandstalige partners, of aan toeristische instellingen die meerwaarde bieden via taal.

5 / Culturele diplomatie in actie

Taal is ook soft power. Een levende, zichtbare en gewaardeerde Nederlandse taal in het buitenland versterkt de positie van Nederland en Vlaanderen. De neerlandistiek in het buitenland is méér dan onderwijs: het is een netwerk van bruggenbouwers, van academici, vertalers, cultuurmakers en journalisten die het Nederlands helpen uitdragen en duiden.

- Via literaire vertalingen, gastdocentschappen en uitwisselings-programma's komt het Nederlands tot leven op internationale podia.
- Universiteiten met Nederlandstalige opleidingen leiden studenten op die nadien ambassadeurs worden voor onze taal en cultuur.
- Culturele centra en ambassades werken samen met lokale organisaties om via taal culturele relaties op te bouwen, van filmfestivals in Indonesië tot literaire avonden in Warschau of Berlijn.

Door te investeren in culturele diplomatie via taal bouwen we duurzame samenwerkingen op en vergroten we de aantrekkelijkheid van onze regio's voor internationale studenten, onderzoekers, kunstenaars en ondenemers.

6 / Een strategische troef in geopolitiek perspectief

Het Nederlands kan ook een instrument van invloed zijn. Wie het Nederlands ondersteunt in strategische regio's, investeert in wederkerige relaties op het vlak van wetenschap, economie, veiligheid en bestuur. Taal is daarbij zowel middel als symbool: het opent deuren, maar het straalt ook stabiliteit, betrouwbaarheid en eigenheid uit.

- In internationale instellingen zoals de VN, de EU of de Wereldbank is taalbeleid van belang voor diplomatieke positionering.
- In de kennisdiplomatie en onderzoeksfinanciering speelt het Nederlands een rol in samenwerking met universiteiten en denktanks – bijvoorbeeld in landen als Zuid-Afrika, Indonesië, Polen of de VS.

Door de positie van het Nederlands te versterken, zorgen we ervoor dat onze stem gehoord blijft – niet alleen binnen Europa, maar ook daarbuiten, waar steeds meer wordt samengewerkt op mondiale thema's als klimaat, migratie, onderwijs en veiligheid.

Conclusie: investeren in het Nederlands loont

Investeren in het Nederlands is geen kostenpost, maar een strategische keuze met meervoudig rendement. Voor burgers die willen groeien. Voor kunstenaars die willen creëren. Voor bedrijven die willen floreren. Voor landen die hun plaats willen innemen op het wereldtoneel.

De Taalunie zet in dit beleidsplan dan ook voluit in op het versterken van het Nederlands als een taal van vooruitgang, cultuur, verbinding, handel en invloed. Het versterken van het Nederlands zorgt voor een versterking van onszelf, zowel dicht bij huis als in heel de wereld.

Over ons en u

De Taalunie wil de positie van het Nederlands in alle domeinen van het maatschappelijk leven versterken. Dat doet de Taalunie door het bepalen en vastleggen van spelling, grammatica, woordenschat, terminologie tot taaladvies, ondersteuning aan iedereen die Nederlands leert, het bevorderen van onderwijs in de taal en de letteren, het uitdragen van de Nederlandstalige literatuur, de digitalisering van Nederlandstalige woordcultuur, het ontsluiten van buitenlandse literatuur in het Nederlands, en het behoud van de positie van het Nederlands in het hoger onderwijs.

Voor wie we het doen

Een van de ingewikkeldste aspecten van de Taalunie lijkt de vraag wie de doelgroep eigenlijk is. Als internationale beleidsorganisatie werkt de Taalunie natuurlijk voor de overheden in Nederland, Vlaanderen en Suriname. Als versterker van de Nederlandse taal en cultuur bedient de Taalunie de facto **alle gebruikers van het Nederlands over de hele wereld**.

In de praktijk betekent dit dat we onze activiteiten, meer dan ooit, richten op alle personen, organisaties en overheden die het Nederlands gebruiken. We ondersteunen organisaties door lesmaterialen te laten ontwikkelen, we staan docenten bij met inhoudelijke nascholing en financiële hulpmiddelen, we brengen experten bij elkaar om een gedeelde visie rond verschillende aspecten van taalbeleid Nederlands uit te werken, geven de aanzet voor implementatie voor oplossingen en nemen zelfs wereldwijd de toets Nederlands als Vreemde Taal af.

Met wie we het doen

Taal is alles. Taal is overal …

Het versterken van het Nederlands kan dus geen zaak van een organisatie alleen zijn. Om het Nederlands daadwerkelijk te versterken is een samenwerking nodig tussen alle actoren binnen de maatschappij. Het aantal partijen dat werkt rond de Nederlandse taal en cultuur is enorm. Gelukkig maar! De Taalunie wil de komende periode nog meer samen optrekken met alle partners. We doen dat met wederzijds respect voor kwaliteiten, positionering en expertise. Zo kunnen we oplossingen breder vertalen en kunnen we uitdagingen efficiënter aanpakken.

De Taalunie zelf omvat **vier organen:**

- Het **Comité van Ministers** van de Nederlandse Taalunie bepaalt het beleid. Het bestaat uit twee Nederlandse en twee Vlaamse bewindslieden. Zij leggen het beleid vast.
- Het **Algemeen Secretariaat** van de Taalunie, meestal bekend als ‘de Taalunie’, bereidt het beleid voor. Het werkt daarvoor samen met deskundigen en commissies uit het veld. Het voert vervolgens de beleidsbeslissingen van het Comité van Ministers uit.
- De **Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren (RNTL)**, bestaande uit deskundigen en prominente taalgebruikers, adviseert het Comité van Ministers over het te voeren beleid.
- De **Interparlementaire Commissie (IPC)**, samengesteld uit Nederlandse en Vlaamse volksvertegenwoordigers, controleert de werking van de Taalunie.

De Taalunie doet voor veel onderwerpen een beroep op de expertise die er binnen universiteiten, het talige middenveld of overheden bestaat. Dat gebeurt in **werkgroepen en commissies** die door het Comité van Ministers of de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren worden ingesteld. Het gaat om permanente commissies – bijvoorbeeld de Taalraad – of om een commissie die wordt ingesteld om een specifiek rapport voor te bereiden.

Als intermediaire organisatie werkt de Taalunie altijd samen met veel partners in binnen- en buitenland. Binnen die veelheid nemen vier partners een aparte plek in. Aan deze partners is namelijk een aantal taken toevertrouwd die in het Taalunieverdrag zijn opgenomen. Deze partners worden grotendeels of volledig bekostigd door de Taalunie. Zij zijn **de vier kernpartners:**

1 / INT - Het Instituut voor de Nederlandse Taal (INT) is het wetenschappelijk kenniscentrum voor de Nederlandse taal. Voor de Taalunie voert het INT onder andere taken uit met betrekking tot het beschrijven en bepalen van de spelling en grammatica van het Nederlands.

2 / IVN - De Internationale Vereniging voor Neerlandistiek (IVN) is de belangenbehartiger voor medewerkers van de internationale neerlandistiek en de belangrijkste partner voor de Taalunie in het uittekenen van de ondersteuning voor de internationale neerlandistiek.

3 / ELV - Het Expertisecentrum Literair Vertalen (ELV) ondersteunt literair vertalen in en van het Nederlands. Het doet dat onder andere door het organiseren van cursussen en ontwikkelingstrajecten voor vertalers en door het faciliteren van kennisdeling voor opleiders en betrokken organisaties. Het ELV is een partnerschap van de Taalunie met KU Leuven en de Universiteit Utrecht, in samenwerking met Literatuur Vlaanderen en het Nederlands Letterenfonds.

4 / DBNL - De Digitale Bibliotheek voor de Nederlandse Letteren (DBNL) is een digitale collectie van teksten uit de Nederlandse letterkunde, taalkunde en cultuurgeschiedenis. De DBNL is een samenwerking tussen de Taalunie, de Vlaamse Erfgoedbibliotheken en de Koninklijke Bibliotheek, de nationale bibliotheek van Nederland.

Daarnaast zijn er zoals eerder gezegd **tientallen, zelfs honderden organisaties** waarmee de Taalunie nog samenwerkt. Van Onze Taal, ANV, IVN en deBuren, waarmee de Taalunie samenhuist, tot de Stichting Nederlands Onderwijs in het Buitenland en tal van andere partners. Ze zijn teveel om hier op te noemen, en een oplijsting zou steeds leiden tot het ontbreken van weer een andere belangrijke partner. Maar stuk voor stuk zijn elk van deze partners belangrijk om het Nederlands verder te versterken en de mensen die het Nederlands gebruiken meer kansen te geven.

Hoe we het doen

Het grootste deel van dit meerjarenbeleidsplan gaat over het *waarom* en het *wat* van de activiteiten van de Taalunie. Een belangrijke vraag is echter ook *hoe* de Taalunie zich als organisatie de komende tijd wil ontwikkelen. Daarvoor zijn drie handelingsprincipes opgesteld:

1 / We spelen makkelijker in op maatschappelijke ontwikkelingen

In de zomer van 2022 had niemand nog gehoord van ChatGPT. In januari 2023 had de software-applicatie meer dan 100 miljoen gebruikers. Het is maar een voorbeeld van een onverwachte maar zeer impactvolle maatschappelijke ontwikkeling. De Taalunie wil voorbereid zijn op zulke veranderingen door goed op de hoogte te blijven en door een mate van flexibiliteit in te bouwen in het meerjarenbeleidsplan en de jaarplannen.

2 / We evolueren naar een impactgedreven organisatie

De komende periode wil de Taalunie een impactgedreven organisatie worden. Voor iedere activiteit wordt van tevoren vastgesteld wat het doel is en wordt achteraf vastgesteld of dat doel ook effectief bereikt werd. Dit betekent niet dat er enkel naar hoeveelheid wordt gekeken. Ook niet in cijfers meetbare interactie kan effecten sorteren. Maar ook dan zal in kaart gebracht worden wat die effecten zijn.

3 / We gaan meer de rol van netwerkregisseur vervullen

De rol van netwerkregisseur is de belangrijkste rol die de Taalunie kan en wil vervullen, en de rol die het beste aansluit bij haar positie in het landschap van politiek, onderwijs, cultuur en kennis. De Taalunie wil de vele partijen die op de thema's taal en cultuur actief zijn in hun kracht zetten door ze samen te brengen met andere partners en samen met hen beleid uit te werken. Om kennis, contacten en ideeën uit te wisselen, en om uitdagingen vanuit gezamenlijkheid aan te pakken, over de grenzen van onderwerp, land en sector heen.

Opbouw van dit meerjarenbeleidsplan

Om richting en kader te geven aan alles wat de Taalunie de komende vijf jaar wil doen, zijn zeven strategische doelen geformuleerd. Deze strategische doelen vormen de kernopdracht en zijn een vertaalslag naar de moderne tijd van het Taalunieverdrag van 1980. De eerste vijf zijn inhoudelijk, het zesde en zevende doel hebben betrekking op, respectievelijk, communicatie en bedrijfsvoering. De doelen zijn als volgt:

1 / De Taalunie stimuleert de toekomstbestendigheid van het Nederlands in de wereld.
2 / De Taalunie versterkt het onderwijs in en van het Nederlands in Nederland, Vlaanderen en Suriname.
3 / De Taalunie stimuleert de Nederlandstalige woordcultuur.
4 / De Taalunie zorgt voor een toekomstbestendige taalinfrastructuur voor het Nederlands.
5 / De Taalunie vergroot de toegankelijkheid van het Nederlands.
6 / De Taalunie vergroot de zichtbaarheid en kennis van het Nederlands.
7 / De Taalunie werkt op een transparante, veilige, inclusieve en verbindende manier.

Hieronder in het plan leest u onder elk strategisch doel (SD) hoe we dit doel willen bereiken via de operationele doelstellingen (OD). Elke operationele doelstelling is dan weer onderverdeeld in subdoelen. En onder die subdoelen vindt u in dit plan voorbeelden van activiteiten. Maar ze zijn in dit document niet uitputtend. Activiteiten kunnen in de komende jaren toegevoegd worden afhankelijk van de actualiteit.

Een overzicht van de activiteiten per jaar vindt u terug in de jaarplannen. In deze jaarplannen worden de werkingsplannen per jaar concreet vastgelegd en worden de indicatoren geformuleerd waarmee vervolgens de impact in kaart gebracht kan worden.

Dit meerjarenbeleidsplan geeft ook opvolging aan de aanbevelingen van de visitatiecommissie uit 2021: er komt meer nadruk te liggen op het benutten van het internationale perspectief, het betrekken van jongeren, het professionaliseren van de werking van het Algemeen Secretariaat en het ontwikkelen van een strategisch communicatiebeleid.

Voor de opmaak van dit meerjarenbeleidsplan werd waardevolle informatie en feedback verzameld bij onze overheden, partners, adviesorganen, commissies en vertegenwoordigers uit de taalsector. Eerst via een veldtekening die in het voorjaar van 2024 werd uitgevoerd en vervolgens via tientallen gesprekken en werksessies.

SD1:
De Taalunie stimuleert de toekomstbestendigheid van het Nederlands in de wereld.

Ook buiten het Nederlandse taalgebied zijn er miljoenen mensen die de Nederlandse taal kennen en gebruiken.

Alleen al op dit moment zijn er 300.000 leerlingen die het Nederlands leren in onze buurlanden. Daarnaast studeren 16.000 studenten de Nederlandse taal en cultuur aan maar liefst 135 afdelingen neerlandistiek in 40 landen: van de meeste Europese landen, tot bijvoorbeeld Indonesië, Zuid-Korea en de Verenigde Staten. Die studie bestaat in verschillende smaken en kleuren. Sommige universiteiten en hogescholen bieden Nederlands aan als vak of als minor, andere bieden een volledig uitgebouwde universitaire opleiding in neerlandistiek. De 300.000 leerlingen in de 'buurregio's', in het westen van Duitsland, in Noord-Frankrijk en in de Franse en Duitstalige gemeenschap van België, krijgen dan weer lessen Nederlands als onderdeel van het curriculum in alle typen onderwijs. Daarnaast leren dagelijks nog honderdduizenden mensen Nederlands op talenscholen, privéscholen of via zelfstudie.

Het is een teken van de vitaliteit van het Nederlands dat zoveel mensen onze taal leren en bestuderen, en dat ze de kansen herkennen die het Nederlands geeft. Hun kennis speelt een belangrijke rol in economische, diplomatieke, academische en culturele contacten tussen het Nederlandse taalgebied en andere landen. Wie het Nederlands heeft bestudeerd, kan daar een bijdrage aan leveren. Dat is goed voor hen, én voor ons. Daarnaast levert de internationale neerlandistiek dankzij haar 'blik van buiten' een unieke bijdrage aan de wetenschappelijke kennis van de Nederlandse taal en cultuur. Wij ondersteunen het internationale onderwijs en onderzoek, zodat het ook in de toekomst ambassadeurs voor het Nederlandse taalgebied kan blijven opleiden. We hebben daarbij speciale aandacht voor het stimuleren van jong talent: voor de ontwikkeling van het vakgebied en de voortzetting van het vak door toekomstige generaties.

Het internationale onderwijs en onderzoek Nederlands is vaak kleinschalig en geografisch sterk gespreid. Om de aanwezige expertise, tijd en middelen zoveel mogelijk te bundelen en te benutten, is samenwerking essentieel. Voor de komende beleidsperiode zet de Taalunie er daarom extra op in. We versterken de samenwerking en gaan resoluut voor een sterk gecoördineerde aanpak:

We bouwen een krachtig partnerschap uit met onze strategische partner, de Internationale Vereniging voor Neerlandistiek (IVN). Samen met IVN, die de belangen van de internationale neerlandici vertegenwoordigt, willen we de docenten op dat terrein zo goed als mogelijk ondersteunen.

We subsidiëren bijna 20 regionale vakverenigingen en expertisenetwerken, zoals het pas opgerichte Netwerk Internationale Neerlandistiek in Azië (NINA) en het Netwerk Vakvertalen en Tolken. Daarnaast stimuleren en faciliteren we de oprichting van netwerken in gebieden en op thema's waar ze er nog niet zijn.

We intensiveren de samenwerking met de Nederlandse en Vlaamse overheden, bijvoorbeeld door structureel overleg te organiseren met de diplomatieke vertegenwoordigers van Nederland en Vlaanderen.

We zorgen voor een sterke samenwerking met Stichting Nederlands Onderwijs in het Buitenland (NOB), dat Nederlandstalig onderwijs voor 11.000 Nederlandse en Vlaamse kinderen in het buitenland ondersteunt.

In de buurregio's sluiten we nieuwe samenwerkingsovereenkomsten rond het (onderwijs) Nederlands met overheden, overheidsinstanties en onderwijsinstellingen.

We investeren in de verschillende internationale netwerken waar de Taalunie deel van uitmaakt, zoals de European Federation of National Institutions for Language (EFNIL) en PETRA-E, het Europees netwerk van opleidingen Literair Vertalen.

Naast alle genoemde leerlingen en studenten Nederlands zijn er nog veel andere mensen die het Nederlands leren, bijvoorbeeld om bij ons in de gezondheidszorg te komen werken. De Taalunie wil de komende jaren deze groep beter in kaart brengen. Ook gaan we het opleidingsaanbod Nederlands in het niet-universitair onderwijs inventariseren. Zo krijgen we meer zicht op wie waarom Nederlands leert, en onderzoeken we of beleidsmatige ondersteuning nodig is. Ten slotte zorgen we dat het internationaal erkende Certificaat Nederlands als Vreemde Taal (CNaVT), dat momenteel wordt afgenomen op meer dan 200 plaatsen in de wereld, gedigitaliseerd wordt en aan maatschappelijk aanzien wint.

OD1:
Het opleidingsaanbod Nederlands internationaal versterken

1 / Voorzien in efficiënte en transparante financiële ondersteuning

- **a.** We verstrekken basissubsidies voor afdelingen neerlandistiek in de wereld.
- **b.** We voorzien in een suppletieregeling voor docenten Nederlands binnen de internationale neerlandistiek.
- **c.** We subsidiëren gastdocentschappen.
- **d.** We verstrekken in bijzondere gevallen startsubsidies en noodhulp aan afdelingen neerlandistiek.
- **e.** We verstrekken beurzen voor studenten uit de internationale neerlandistiek.
- **f.** We subsidiëren student-ondersteuners voor afdelingen neerlandistiek.
- **g.** We subsidiëren didactische projecten en motiverende activiteiten voor leerlingen in de buurregio's, zoals uitwisselingen en excursies naar Nederland en Vlaanderen.

2 / Studie en onderzoek in de internationale neerlandistiek versterken

- **a.** We zetten kennisdeling op over actuele thema's en ontwikkelingen.
- **b.** We volgen het Actieplan voor de Neerlandistiek van de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren op en werken hiervoor samen met de Raad voor de Neerlandistiek.
- **c.** We stimuleren het verzamelen en delen van wetenschappelijke praktijkvoorbeelden.
- **d.** We verstrekken subsidies voor innovatieve projecten die onderwijs, onderzoek en maatschappelijke impact van de afdelingen versterken.
- **e.** We richten werkgroepen op om specifieke thema's uit te diepen.
- **f.** We organiseren samen met IVN een wereldcongres en andere colloquia voor kennisuitwisseling en netwerking.
- **g.** We kennen onderzoeksbeurzen toe.
- **h.** We ondersteunen fellowships en internationale uitwisselingen.
- **i.** We organiseren en subsidiëren nascholing voor (beginnende) onderzoekers.
- **j.** We gaan na hoe databases en media toegankelijker kunnen worden gemaakt voor onderzoekers en docenten.

3 / Deskundigheid bevorderen en didactische ondersteuning bieden aan lesgevers Nederlands als vreemde taal (NVT)

a. We organiseren en subsidiëren (online) nascholingscursussen, webinars en andere bijeenkomsten.
b. We organiseren en subsidiëren werkgroepen, studiedagen en workshops.
c. We stimuleren en ondersteunen de ontwikkeling en professionalisering van jong talent in de internationale neerlandistiek.
d. We verzamelen en delen goede praktijkvoorbeelden.
e. We bevragen lesgevers NVT in de buurregio's om didactische behoeftes bij hen en de leerders in kaart te brengen.
f. We laten didactisch materiaal en hulpmiddelen voor het onderwijs NVT ontwikkelen.
g. We verspreiden lesmateriaal en didactische hulpmiddelen op ons platform mijnNederlands.
h. We adviseren lesgevers, scholen, afdelingen en overheden in de buurregio's op het vlak van onderwijs en didactiek NVT.
i. We onderzoeken hoe we in het Caribisch gebied ondersteuning kunnen bieden aan lesgevers die onderwijs Nederlands geven aan leerders voor wie het Nederlands een vreemde taal is.

4 / Motiveren en ondersteunen van afdelingen Nederlands en van scholen om samen te werken

a. We subsidiëren en ondersteunen vakverenigingen.
b. We subsidiëren en ondersteunen expertisenetwerken.
c. We subsidiëren en ondersteunen bij de oprichting van nieuwe regionale en thematische netwerken in de wereld.
d. We subsidiëren en ondersteunen de werking van IVN.
e. We ondersteunen interuniversitaire samenwerking rond het Nederlands

5 / Kennis verzamelen en delen over het opleidingsaanbod Nederlands in de wereld

a. We verzamelen en delen data en kennis over het gebruik, de studie en de (economische) kansen van het Nederlands in de wereld.
b. We ontsluiten goede praktijken die zorgen voor de versterking van afdelingen neerlandistiek.
c. We brengen mogelijke bedreigingen in kaart voor afdelingen neerlandistiek.
d. We inventariseren het opleidingsaanbod Nederlands in het universitair en niet-universitair onderwijs.

OD2:
De samenwerking versterken op het vlak van internationaal beleid

1 / Afstemmen van het internationaal overheidsbeleid rond Nederlands

a. We initiëren regulier overleg met de diplomatiek vertegenwoordigers van Nederland en Vlaanderen.
b. We gaan het gesprek aan met de bestuurders van universiteiten met het oog op versterking van de afdelingen neerlandistiek.
c. We werken aan een sterke samenwerking met de Stichting NOB.

2 / Versterken van de samenwerking met de buurregio's

a. We sluiten nieuwe samenwerkingsovereenkomsten en intentieverklaringen met overheden en overheidsinstanties.
b. We sluiten nieuwe overeenkomsten met onderwijsinstellingen.

3 / Realiseren van een efficiënte en constructieve samenwerking met partners

a. We bouwen een krachtig partnerschap uit met IVN.
b. We maken ten volle gebruik van onze samenwerking met internationale partners zoals de leden van EFNIL.
c. We optimaliseren de ondersteuning en werking van vakverenigingen en expertisenetwerken.
d. We zorgen mee voor verbinding tussen instellingen en organisaties uit de onderwijs- en cultuursector in de landen van de opleidingen neerlandistiek met instellingen in Nederland en Vlaanderen.

4 / We zetten versterkt in op de samenwerking met Suriname, Indonesië, Zuid-Afrika, Aruba, Curaçao en Sint-Maarten rond het Nederlands

a. We gaan het gesprek aan over hernieuwing van de samenwerkingsovereenkomst met Aruba.
b. We gaan het gesprek aan over hernieuwing van de samenwerkingsovereenkomst met Curaçao.
c. We verkennen de mogelijkheid tot het afsluiten van een samenwerkings-overeenkomst met Sint-Maarten.
d. We hernieuwen het werkplan met Suriname.
e. We maken een werkplan met Indonesië.
f. We maken een werkplan met Zuid-Afrika.

OD3:
De aantrekkelijkheid van het Nederlands in de wereld vergroten

1 / Vergroten van de zichtbaarheid van de studie en het onderwijs Nederlands

a. We maken portretten van afdelingen en netwerken neerlandistiek en verspreiden deze breed via de website.
b. We organiseren een campagne rond het Nederlands in de wereld.
c. We ondersteunen initiatieven die het onderwijs Nederlands in de buurregio's positief in de kijker zetten.
d. We stimuleren de lokale promotie van de studie Nederlands.
e. We ondersteunen initiatieven die de economische waarde van de Nederlandse taal zichtbaar maken.

2 / Inzichtelijk maken van beroepsperspectieven met het Nederlands

a. We brengen de beroepsperspectieven voor studenten Nederlands in kaart.
b. We faciliteren veldanalyses en alumni-onderzoek.
c. We bouwen het stageproject Neerlandistiek verder uit.

3 / Kansen bieden aan studenten en scholieren Nederlands om hun banden met het Nederlandse taalgebied te versterken

a. We organiseren zomercursussen voor studenten internationale neerlandistiek.
b. We organiseren een zomercursus Nederlandse taal en cultuur voor leerlingen uit de buurregio's.

4 / Kansen geven aan leerders om hun taalvaardigheid in het Nederlands te laten certificeren

a. We organiseren jaarlijks eigentijdse en digitale examens Nederlands als Vreemde Taal (CNaVT) in de wereld.
b. We versterken de maatschappelijke waarde van het CNaVT.
c. We voeren gerichte promotie rond het CNaVT en versterken de naamsbekendheid.

SD2:
De Taalunie versterkt het onderwijs Nederlands in Nederland, Vlaanderen en Suriname.

Om te kunnen functioneren in onze samenlevingen is een goede beheersing van het Nederlands essentieel. Sterk taalonderwijs is daarvoor van onschatbaar belang. Hoewel de taak van de Taalunie op het vlak van onderwijs in eerste instantie buiten het taalgebied ligt, speelt ze ook binnen het taalgebied, en met name in Nederland, Vlaanderen en Suriname, verschillende versterkende rollen. In algemene zin adviseert en inspireert de Taalunie beleid en praktijk over de implementatie van kwaliteitsvol en toekomstbestendig onderwijs Nederlands. We doen dat vanuit een gedeelde visie die we samen met het werkveld ontwikkelen.

In het bijzonder werken we aan beleidsadviezen en maken we visieteksten, inspiratieteksten en referentiekaders die houvast bieden aan leraren, opleiders en begeleiders om sterk taalonderwijs vorm te geven. Daarnaast verbinden we onderwijsprofessionals en onderwijsorganisaties. Samen met hen werken we aan oplossingen voor dringende uitdagingen en problemen in ons onderwijs. Met de website rijketeksten.org bieden we leraren uit het hele taalgebied, naast teksten, concrete handvatten om evidence-informed leesonderwijs te geven. Nieuw in deze meerjarenbeleidsperiode is de versterkte samenwerking met Leerpunt en met het Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek, evenals het engagement om nieuw ontwikkelde materialen voor het onderwijs Nederlands met hen af te stemmen.

De onderwijspraktijk en taalsituatie verschillen natuurlijk van elkaar in Europees Nederland, Caribisch Nederland, Vlaanderen en Suriname. Maar ondanks de verscheidenheid worstelt het onderwijs Nederlands op hoofdlijnen overal

met vergelijkbare uitdagingen. Over tal van uiteenlopende onderwerpen, zoals werken aan de ontwikkeling van taalcompetentie, omgaan met taalachterstanden en het implementeren van effectieve didactiek, kunnen we van elkaar leren. Als organisatie die de landsgrenzen overstijgt, is de Taalunie uitstekend gepositioneerd om hier als netwerkregisseur bij te helpen.

Binnen de Taalraad en het Platform Onderwijs Nederlands en Nederlands als Tweede Taal (PONT2) organiseren we structurele kennisuitwisseling over (aspecten van) taalcompetentie tussen Nederlandse en Vlaamse onderwijsexperts. Daarnaast ondersteunen we kennisuitwisseling op ambtelijk niveau, en organiseren we uitwisseling tussen onderwijsaanbieders en -ondersteuners, onder meer met onze tweejaarlijkse implementatieconferentie.

De Taalunie zet ten slotte sterk in op het versterken van de kwaliteit van het onderwijs Nederlands. De komende jaren hebben we daarbij bijzondere aandacht voor Suriname en Caribisch Nederland. In Suriname adviseren we over de implementatie van taalcompetentie in het onderwijs Nederlands. In Caribisch Nederland verkennen we de mogelijkheden om een positieve beeldvorming rond het onderwijs Nederlands als Vreemde Taal (NVT) te stimuleren. We doen dat in eerste instantie door bouwstenen te bieden voor gesprek over de kansen die het onderwijs Nederlands als Vreemde Taal er biedt. In opvolging van de intentieverklaring Nederlands als Vreemde Taal uit 2019 verkennen we de verdere samenwerking rond het onderwijs Nederlands tussen de Taalunie en Caribisch Nederland, en bij uitbreiding Aruba, Curaçao en Sint-Maarten, de drie andere landen binnen het Koninkrijk der Nederlanden.

OD1:
Visie ontwikkelen op actuele thema's en uitdagingen in het onderwijs Nederlands

1 / Verenigen van onderwijsprofessionals voor reflectie over uitdagingen en ontwikkelingen in het onderwijs Nederlands

- **a.** We organiseren en faciliteren de werking van de Taalraad.
- **b.** We organiseren en faciliteren de werking van het Platform Onderwijs Nederlands en Nederlands als Tweede Taal.
- **c.** We stimuleren netwerkvorming van onderwijsprofessionals rond actuele thema's.

2 / Inspireren van beleid en praktijk om vanuit een gedeelde visie in te spelen op uitdagingen en ontwikkelingen in het onderwijs Nederlands

- **a.** We ontwikkelen visie rond effectief taalbeleid op scholen.
- **b.** We ontwikkelen visie op taalcompetentie bij het jonge kind.
- **c.** We werken aan een visietekst over taalcompetentie in het onderwijs Nederlands in Suriname.
- **d.** We ontwikkelen visie over werken aan taalcompetentie in het buitengewoon/speciaal onderwijs.
- **e.** We ontwikkelen visie over het gebruik van het Nederlands door internationale studenten.
- **f.** We ontwikkelen visie op taalleren in niet-formele contexten.

OD2:
Adviseren over de ontwikkeling van taalcompetentie bij leerlingen, studenten en docenten in alle onderwijssectoren

1 / Stimuleren van verankering van taalcompetentie in het curriculum van het basis-, secundair/voortgezet, beroeps- en hoger onderwijs

- **a.** We werken mee aan eindtermen, kerndoelen, leerplannen, eindexamenprogramma's en kwalificatie-eisen.
- **b.** We ontwikkelen een taalbeleidsscan voor scholen.
- **c.** We werken mee aan de ontwikkeling van kwaliteitscriteria voor lesmaterialen Nederlands.
- **d.** We adviseren over de implementatie van taalcompetentie in het onderwijs Nederlands in Suriname.
- **e.** We adviseren over effectief onderwijs Nederlands in Caribisch Nederland.
- **f.** We adviseren over hoe woordcultuur de ontwikkeling van taalcompetentie kan versterken.
- **g.** We adviseren over de doorstroom van nieuwkomersleerlingen naar verschillende onderwijssectoren.
- **h.** We adviseren over taalcompetentie in het beroepsgericht onderwijs.
- **i.** We adviseren over de implementatie van taalcompetentie in het hoger onderwijs.

2 / Aanjagen van aandacht voor taalcompetentie in de opleiding van leraren

- **a.** We werken mee aan nieuwe opleidingseisen voor leraren rond taal.
- **b.** We ontwikkelen een inspiratiedocument over de implementatie van taalcompetentie in het curriculum van de lerarenopleiding primair en voortgezet/secundair onderwijs.
- **c.** We adviseren over de opleiding en begeleiding van taalbewuste leraren.
- **d.** We delen praktijkvoorbeelden van lerarenopleidingen die inzetten op de ontwikkeling van taalcompetentie.

OD3: Kennisdelen over onderwijs Nederlands

1 / Ondersteunen van kennisuitwisseling tussen regio's/landen op ambtelijk niveau

a. We organiseren ambtelijke uitwisseling naar aanleiding van nieuwe en bestaande visie- en adviestrajecten.
b. We organiseren ambtelijke uitwisseling op vraag van de overheden.
c. We organiseren een ambtelijke uitwisseling over de doorstroom van OKAN/ ISK-leerlingen naar het regulier onderwijs.

2 / Voorzien in kennisuitwisseling tussen onderwijsprofessionals

a. We versterken de samenwerking met NRO en Leerpunt.
b. We organiseren jaarlijks een uitwisseling tussen onderwijsnetwerken.
c. We subsidiëren Nederlands-Vlaamse onderwijsnetwerken en hun activiteiten.
d. We organiseren uitwisseling rond NT2-onderwijs en inburgering.
e. We wisselen kennis uit over het toetsen van taalbeheersing in het Nederlands in de context van NT2 en inburgering.
f. We verbinden onderwijsonderzoekers uit het Nederlandse taalgebied rond effectief onderwijs Nederlands.
g. We brengen partners samen om de kloof tussen onderwijsonderzoek en -praktijk te verkleinen.
h. We organiseren kennisuitwisseling over het Nederlands als taal in het hoger onderwijs en de wetenschap.

3 / Organiseren van kennisdeling over effectieve aanpakken in het onderwijs Nederlands

a. We organiseren tweejaarlijks een implementatieconferentie.
b. We organiseren kennisuitwisseling rond taalcompetentie bij het jonge kind, met aandacht voor de rol van ouders.
c. We ontwikkelen een databank met inspirerende voorbeelden van evidence-informed werken rond (aspecten van) taalcompetentie.
d. We ontsluiten voorbeelden van hoe leraren ook in niet-taalvakken kunnen werken aan de ontwikkeling van taalcompetentie.
e. We bouwen de website rijketeksten.org verder uit.
f. We organiseren roadshows en webinars rond het gebruik van rijketeksten.org.
g. We verbreden rijketeksten.org naar het NT2- en NVT-onderwijs.
h. We ontsluiten praktijkvoorbeelden van talige ondersteuning van nieuwkomersleerlingen in het regulier onderwijs.
i. We organiseren een studiedag over de doorstroom van nieuwkomersleerlingen naar het vervolgonderwijs.
j. We organiseren uitwisseling rond taalprogramma's voor specifieke doelgroepen, zoals anderstalige ouders en werknemers.
k. We organiseren kennisuitwisseling over het stimuleren van de kennis Nederlands bij internationale studenten.
l. We organiseren kennisuitwisseling over de mogelijkheden van NVT-didactiek voor het onderwijs Nederlands in het Caribisch gebied.
m. We subsidiëren innovatieve projecten rond onderwijs Nederlands.
n. We organiseren kennisuitwisseling over het versterken van het Nederlands in het Brussels Nederlandstalig onderwijs en zijn netwerk.

OD4:
De kwaliteit van het onderwijs Nederlands in Suriname en Caribisch Nederland versterken

1 / Stimuleren van dialoog en initiatieven ter versterking van het onderwijs Nederlands

a. We bieden bouwstenen voor gesprek over de kansen die het onderwijs Nederlands biedt.
b. We ondersteunen initiatieven die het onderwijs Nederlands positief in de kijker zetten.

2 / Versterken van de samenwerking met Suriname en het Caribisch gebied op het vlak van onderwijs Nederlands

a. We sluiten een nieuwe samenwerkingsovereenkomst met de Surinaamse overheid waarin we ons gezamenlijk verbinden tot het versterken van de kwaliteit van het onderwijs Nederlands.
b. We verkennen verdere samenwerking rond het onderwijs Nederlands als Vreemde Taal tussen de Taalunie en Caribisch Nederland.

SD3:
De Taalunie stimuleert de Nederlandstalige woordcultuur.

Makers van fictie, toneel, essays, gedichten, slam poetry, vertalingen en muziek: allemaal gebruiken ze woorden. Ze eren en verrijken daarmee de taal en zorgen bij ontvangers voor gevoelens van plezier en urgentie. We vatten al hun kunst onder *woordcultuur*. De Taalunie voert al sinds haar oprichting beleid om Nederlandstalige woordcultuur internationaal te ontsluiten.

In de komende beleidsperiode richten we ons in het bijzonder op het wegnemen van grenzen en drempels. Dat gaat om de onderlinge grenzen tussen Nederland, Vlaanderen, Suriname en de Caribische delen van het Koninkrijk der Nederlanden, de grenzen tussen het Nederlandse taalgebied en de rest van de wereld en de drempels die mensen met een communicatieve beperking ervaren bij het beleven van woordcultuur. We benadrukken daarbij de internationale meerstemmigheid van de Nederlandse taal. Als we alle variëteiten van het Nederlands laten bloeien, dan komt dat de gezondheid van de taaltuin als geheel ten goede. We organiseren hiervoor bijvoorbeeld een project rondom de verschillende betekenissen die woorden kunnen hebben in verschillende contexten.

Ook op het vlak van woordcultuur kan en wil de Taalunie nog meer een verbinder zijn. We stimuleren daarom uitwisseling, bijvoorbeeld door de slagkracht van het Expertisecentrum Literair Vertalen (ELV) te vergroten. Ook bevorderen we samenwerking tussen de hoofdrolspelers binnen de Nederlandstalige woordcultuur. Hiervoor werken we samen met onze partners van deBuren, het Nederlands Letterenfonds en Literatuur Vlaanderen. Voor dat doel organiseren we in 2026 een rondetafelconferentie voor alle relevante partners om een gezamenlijke agenda te bepalen.

De Nederlandse taal is een sterk en nuttig instrument. Het Nederlands is ook mooi, plezierig en inspirerend. We willen daarom het Nederlands vieren. We doen dat op verschillende manieren. Zo zetten we mensen die veel betekenen voor de Nederlandstalige woordcultuur in de kijker. We organiseren de uitreiking van verschillende prijzen, zoals de Prijs der Nederlandse Letteren en de Toneelschrijfprijs. Ook besteden we bijzondere aandacht aan jongeren en taal, door speciale programma's te ontwikkelen rondom evenementen als de Week van het Nederlands.

Taal maakt deel uit van en geeft uitdrukking aan culturele identiteit. Producten en diensten die in het Nederlands beschikbaar zijn, hebben voor sprekers van het Nederlands symbolische en emotionele meerwaarde. De Taalunie kan een bijzondere bijdrage leveren om ervoor te zorgen dat die toegevoegde waarde van het Nederlands gegarandeerd en versterkt wordt in de Creatieve Industrie in Nederland en Vlaanderen.

Samen met de Koninklijke Bibliotheek in Nederland en de Vlaamse Erfgoedbibliotheken ontsluiten we de volle breedte van de Nederlandstalige literatuur door ervoor te zorgen dat de Digitale Bibliotheek voor de Nederlandse Letteren (DBNL) een nog groter publiek bereikt. Ten slotte versterken we de toekomstbestendigheid van Digital Library and Bibliography of Literature in Translation and Adaptation (DLBT) en Dutch Literature in Translation (DLIT), twee projecten rond vertaalde literatuur die door partners in de internationale neerlandistiek met steun van de Taalunie zijn ontwikkeld.

OD1:
Nederland, Vlaanderen, Suriname en het Caribisch gebied verbinden rond Nederlandstalige woordcultuur

1 / Samenwerking met kernpartners versterken

- **a.** We versterken de samenwerking met deBuren, het Nederlands Letterenfonds, Literatuur Vlaanderen, de lage landen en de Brakke Grond om een coherent beleid rond woordcultuur te waarborgen.
- **b.** We organiseren een rondetafelconferentie met partners om uitdagingen en kansen in de woordcultuursector te bespreken en om een gezamenlijke agenda te bepalen.
- **c.** We ontwikkelen gezamenlijke projecten met partners om grensoverstijgende samenwerking te stimuleren.

2 / Wegwerken van drempels voor (internationale) culturele uitwisseling

- **a.** We brengen drempels in kaart die de uitwisseling van woordcultuur tussen Nederland, Vlaanderen, Suriname, Aruba, Curaçao en Sint-Maarten belemmeren.
- **b.** We zoeken, samen met partners, naar gezamenlijke oplossingen om uitwisseling van Nederlandstalige woordcultuur over grenzen heen te faciliteren.
- **c.** We ontwikkelen beleidsadviezen om institutionele en juridische drempels voor culturele samenwerking te verminderen.
- **d.** We verkennen, samen met onze partners, welke drempels mensen met een communicatieve beperking ervaren bij het beleven van woordcultuur.

3 / De impact van woordcultuur in maatschappelijke domeinen versterken

a. We organiseren kennisuitwisseling over hoe woordcultuur positief kan bijdragen in sectoren zoals welzijn, zorg en integratie.
b. We faciliteren, samen met partners, projecten die woordcultuur als instrument inzetten in sociaal-maatschappelijke domeinen.
c. We zetten in op de rol van Nederlandstalige woordcultuur bij de inburgering van nieuwkomers.
d. We schrijven een adviestekst over de versterking van woordcultuur in het onderwijs.
e. We brengen, samen met partners, de toegevoegde waarde van het Nederlands in de Creatieve Industrie onder de aandacht.

4 / Literaire vertaling in en uit het Nederlands bevorderen

a. We financieren en ondersteunen het Expertisecentrum Literair Vertalen (ELV), dat de deskundigheid en professionaliteit van literair vertalers in en uit het Nederlands bevordert om zo de kwaliteit van vertalingen te verzekeren.
b. We zijn partner in PETRA-E, het Europese netwerk van literaire vertaalopleidingen.
c. We stimuleren doordacht gebruik van AI bij literair vertalen.

5 / Versterken van leesbevordering

a. We versterken de samenwerking met Iedereen Leest (Vlaanderen), Stichting Lezen (Nederland), het Leesoffensief (Vlaanderen) en de Leescoalitie (Nederland).
b. We volgen en stimuleren de ontwikkeling van AI-toepassingen en digitale innovaties die leesbevordering ondersteunen.
c. We stimuleren initiatieven die literaire geletterdheid en taalplezier bevorderen bij verschillende doelgroepen.

OD2:
We vieren het Nederlands

1 / In de kijker zetten van Nederlandstalige woordcultuur

a. We organiseren de Prijs der Nederlandse Letteren samen met het Nederlands Letterenfonds en Literatuur Vlaanderen.
b. We organiseren de Toneelschrijfprijs samen met Literatuur Vlaanderen en het Fonds Podiumkunsten.
c. We organiseren de Week van het Nederlands, samen met deBuren.
d. We versterken en ondersteunen bestaande en nieuwe initiatieven die Nederlandstalige woordcultuur onder de aandacht brengen in en buiten het taalgebied, zoals het Taalfeest van Onze Taal en de lage landen.

2 / Specifieke aandacht besteden aan jongeren en taal

a. We zorgen ervoor dat de Week van het Nederlands nog meer jongeren bereikt via doelgerichte programma's en samenwerkingen met scholen en jeugdorganisaties.
b. We ontwikkelen een programma voor jongeren bij de Prijs der Nederlandse Letteren, waarbij jonge lezers en schrijvers actief betrokken worden.
c. We organiseren een wedstrijd voor jongeren om taal en woordcultuur op een eigentijdse manier te stimuleren, via o.a. muziek, rap, dichtkunst en mondelinge overdracht.
d. We ondersteunen en promoten jonge woordkunstenaars en schrijvers via gerichte initiatieven en evenementen.

3 / Ontsluiten van Nederlandstalige literatuur

a. We zorgen ervoor dat de Digitale Bibliotheek voor de Nederlandse Letteren een nog groter publiek bereikt en werken daarvoor nauw samen met de Koninklijke Bibliotheek in Nederland en de Vlaamse Erfgoedbibliotheken.
b. We versterken de zichtbaarheid en toegankelijkheid van literatuurgeschiedenis.org voor een breed publiek.
c. We faciliteren de verdere uitbouw van de Digital Library and Bibliography of Literature in Translation and Adaptation en het project Dutch Literature in Translation.
d. We faciliteren kennisdeling over AI en digitale innovaties voor de ontsluiting en toegankelijkheid van Nederlandstalige woordcultuur.

OD3:
De internationale diversiteit en meerstemmigheid van het Nederlands accentueren

1 / Uitwisselen van woordcultuur tussen Nederland, Vlaanderen, Suriname en de rest van de wereld

a. We ondersteunen uitwisseling van woordkunstenaars door middel van residenties, festivals en samenwerkingsprojecten.
b. We bieden een podium aan woordkunstenaars die de meerstemmigheid van de Nederlandse taal verwoorden en belichamen.
c. We ontwikkelen een sterk internationaal luik bij de Week van het Nederlands, samen met de diplomatieke vertegenwoordigingen.
d. We werken samen met afdelingen en netwerken neerlandistiek, culturele organisaties en diplomatieke vertegenwoordigingen voor activiteiten rond internationale evenementen, bv. tijdens een eregastlandschap van Nederland en Vlaanderen op een boekenbeurs in het buitenland.

2 / Werken rond de historische, geografische en maatschappelijke componenten van het Nederlands

a. We bevorderen de toegankelijkheid voor een breed publiek van historisch en cultureel taalmateriaal, dat o.a. via het INT, DBNL en Literatuurgeschiedenis.org beschikbaar komt.
b. We ondersteunen onderzoek naar de lading en betekenis van woorden (connotaties) in verschillende contexten en hoe deze evolueren door de tijd heen.
c. We stimuleren kennisdeling over inclusief taalgebruik.
d. We zetten publieke en educatieve initiatieven op die de historische en maatschappelijke dynamiek van het Nederlands belichten, zoals lezingen, tentoonstellingen en digitale projecten.

3 / Internationale institutionele samenwerking versterken

a. We versterken de samenwerking met internationale literaire, academische en culturele netwerken, zoals de Europese Unie en UNESCO, om de zichtbaarheid van de Nederlandstalige woordcultuur wereldwijd te vergroten.
b. We ontwikkelen gezamenlijke onderzoeks- en beleidsprojecten met buitenlandse universiteiten, taalinstituten en culturele organisaties over taal en diversiteit, met focus op taalpolitiek, meertaligheid en interculturele communicatie.

SD4:
De Taalunie zorgt voor een toekomstbestendige taalinfrastructuur voor het Nederlands.

Geen taal kan leven zonder sprekers. Maar om een taal vitaal te houden is meer nodig dan sprekers alleen. De bouwstenen van de taal, zoals grammatica, woordenschat en spelling, moeten voortdurend op nieuwe ontwikkelingen en inzichten worden afgestemd. Beleidsmakers willen bijhouden hoeveel Nederlands er wordt gebruikt om mogelijk actie te ondernemen. Onderzoekers willen steeds nieuwe bronnen om de taal te bestuderen. Voor al deze vragen onderhoudt de Taalunie de zogenoemde *taalinfrastructuur*: het geheel aan taalmaterialen en taalgereedschappen voor het Nederlands.

De komende beleidsperiode bereiden we de taalinfrastructuur zo goed mogelijk voor op de toekomst. Dit doen we samen met onze strategische partner, het Instituut voor de Nederlandse Taal (INT), dat voor de Taalunie een aantal verdragstaken uitvoert. Conform de statuten, betreffen de kerntaken van het INT onder andere het verzamelen en ontwikkelen van historische en eigentijdse grammaticale en lexicale basismaterialen voor het Nederlands, het beschrijven van de woordenschat, het technische en inhoudelijke beheer, onderhoud en beschikbaarstelling van basismaterialen voor het Nederlands. Daarnaast is het INT ook het Vlaams-Nederlandse centrum van CLARIN, de Europese Common Language Resources and Technology Infrastructure.

De gemeenschappelijke spelling en grammatica van het Nederlands vormen het fundament van de taal. Het is dan ook een van de traditionele kerntaken van de Taalunie om deze elementen vast te leggen en actueel te houden. 2026 wordt een bijzonder jaar, omdat het Groene Boekje voor het eerst sinds 2015 weer zal verschijnen. Daarnaast actualiseren we de officiële online Woordenlijst Nederlandse Taal periodiek met nieuwe woorden, waarbij we zorgdragen voor de inclusie van Nederlandse woorden uit het Caribisch gebied en Suriname. We voeren deze activiteiten uit samen met de Commissie Spelling.

Recente ontwikkelingen op het gebied van artificiële intelligentie (AI) hebben een grote impact op de taalsector. Hoever die impact reikt is nog niet te overzien. Maar dat hij groot is, daar twijfelt niemand aan. Overheden, onderwijsinstellingen en taalprofessionals zijn zich bewust van het belang van AI. Daar hoeft de Taalunie niemand op te wijzen. Toch zien we ook op dit vlak taken voor ons weggelegd. Zo willen we inzetten op een betere samenwerking tussen Nederland en Vlaanderen op beleidsniveau. Samen met strategische partners als het INT, de KB, CLARIN, het GPT-NL-consortium, Imec, het Instituut voor Beeld en Geluid, de NPO, de VRT en experts van kennisinstellingen en bedrijven verkennen we mogelijke belemmeringen en succesfactoren en brengen die onder de aandacht van beleidsmakers. Als beleidsorganisatie zal de Taalunie zich uiteraard niet bezighouden met het ontwikkelen van AI, maar met het bij elkaar brengen van partijen om een gezamenlijke agenda te bepalen die de hele sector ten goede komt. Daarbij zal rekening worden gehouden met internationale ontwikkelingen en kansen voor samenwerking op Europees niveau.

Naast het fundament van de taal faciliteert de Taalunie heel veel andere aspecten van de taalinfrastructuur van het Nederlands. We geven taaladviezen over spelling, woordgebruik en grammatica, we bouwen een corpus met taalmateriaal van mensen die Nederlands leren (CNaVT-corpus), we initiëren de ontsluiting van onlinevertaalwoordenboeken en we ondersteunen het werken met terminologie. Verschillende strategische partners spelen hierbij een onmisbare rol, waaronder Onze Taal, het Team Taaladvies van de Vlaamse overheid, het INT en het Taaladviesoverleg. Samen met het INT zijn we actief in EFNIL, het netwerk van nationale taalinstellingen in Europa. In de komende beleidsperiode blijven we het gebruik en de gebruiksmogelijkheden van het Nederlands via deze partners ondersteunen. We zetten daarbij in op een nog betere afstemming tussen de verschillende spelers, zodat iedere organisatie haar taken maximaal efficiënt kan uitvoeren.

OD 1:
Voeren van gezamenlijk beleid rond de ontwikkeling van AI voor het Nederlands

1 / Ontwikkelen van een gezamenlijk beleid van het Nederlandse taalgebied rond grote taalmodellen samen met strategische partners

- **a.** We faciliteren de samenwerking in het taalgebied op niveau van het beleid.
- **b.** We brengen partners uit Nederland en Vlaanderen die bezig zijn met het ontwikkelen van taalmodellen bij elkaar voor meer synergie en samenwerking.
- **c.** We verkennen de mogelijkheden om data van omroepen in Nederland en Vlaanderen te gebruiken ten behoeve van ontwikkelaars van AI en taalmodellen voor het Nederlands.
- **d.** We volgen internationale ontwikkelingen op het gebied van AI en taalmodellen.

2 / Stimuleren van de ontwikkeling van grote taalmodellen die representatief zijn voor de hele taalgemeenschap in overleg met strategische partners

- **a.** We lobbyen bij relevante partijen om taaldata uit het hele Nederlandse taalgebied beschikbaar te stellen voor ontwikkelaars van taalmodellen.
- **b.** We leggen contacten met het Nationaal Archief en andere instellingen in Suriname, Aruba, Curaçao en Sint-Maarten voor het leveren van data.
- **c.** We benaderen ministeries en andere instellingen in Zuid-Afrika voor het leveren van data voor het Afrikaans.
- **d.** We brengen representativiteit onder de aandacht bij relevante partners.

3 / Inzetten van zoveel mogelijk taalmateriaal voor de bouw van een corpus van mensen die Nederlands leren

a. We ontwikkelen samen met het INT een werkplan voor het bouwen van het CNaVT-corpus in overeenstemming met de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG).
b. We organiseren samenwerking met kennisinstellingen voor het annoteren van de CNaVT-data.
c. We verkennen de mogelijkheden om aanvullende taaldata van mensen die Nederlands leren te verzamelen via universiteiten en andere instellingen in overeenstemming met de AVG.

4 / Stimuleren van het gebruik van AI bij taalprofessionals samen met experts uit het veld

a. We stimuleren via partners kennisdeling onder vertalers en vertaalopleidingen over de impact en het potentieel van AI op het vertaalvak.
b. We stimuleren via partners kennisdeling over het gebruik van AI voor duidelijke communicatie.
c. We stimuleren de inzet van AI in het taalonderwijs o.a. voor learning analytics, de ontwikkeling van adaptieve leeromgevingen en taalapps (bv. de Taalfitness-app) en de ondersteuning van taalleren, leren lezen en leren spellen.
d. We stimuleren, samen met partners, de inzet van AI bij taaladvies.
e. We stimuleren, samen met partners, de inzet van AI bij eenvoudige taal en beeldtaal.

OD2:
Het gemeenschappelijk fundament van het Nederlands vastleggen

1 / Bepalen van de officiële spelling

a. We actualiseren Woordenlijst.org jaarlijks met nieuwe woorden, waarbij we zorg dragen voor de inclusie van Nederlandse woorden uit het Caribisch gebied en Suriname.
b. We bereiden de publicatie van het nieuwe Groene Boekje voor.
c. We publiceren een geactualiseerde Leidraad met de officiële spellingregels van het Nederlands.

2 / Beschrijven van de grammatica

a. We actualiseren de Algemene Nederlandse Spraakkunst (ANS) in samenwerking met het INT en experts uit het veld.

3 / Informeren en adviseren over het gebruik van terminologie

a. We financieren het Expertisecentrum Nederlandstalige Terminologie als informatie- en adviespunt voor iedereen die werkt met terminologie.
b. We versterken de slagkracht van het Expertisecentrum Nederlandstalige Terminologie.

4 / In kaart brengen van het gebruik van het Nederlands in verschillende sectoren

a. We voeren periodiek het onderzoek Staat van het Nederlands uit.
b. We ontsluiten de resultaten van het onderzoek Staat van het Nederlands voor onderzoekers, beleidsmedewerkers en een breed publiek in verschillende publicaties en webinars.
c. We voeren het onderzoek Staat van Nederlands in Suriname uit en delen de resultaten.
d. We verkennen de haalbaarheid en de wenselijkheid van het onderzoek Staat van het Nederlands in het Caribisch gebied.
e. We organiseren bijeenkomsten waar we het ontwerp en resultaten van Staat van het Nederlands harmoniseren met vergelijkbare onderzoeken, zoals de Staat van het Afrikaans.
f. We nemen iedere vier jaar deel aan de ELM (European Language Monitor) van EFNIL en de ELIPS (European Languages and their Intelligibility in the Public Sphere) van EFNIL.
g. We spelen in op maatschappelijke kwesties rond het Nederlands.

OD3:
Het gebruik van het Nederlands ondersteunen

1 / Adviseren over een passend en bewust gebruik van de taal

a. We financieren de partners van Taaladvies.net (Onze Taal, Team Taaladvies van de Vlaamse Overheid en INT) en zijn de beleidspartner in dit samenwerkingsverband.
b. We dragen financieel bij aan de Taaladvies-dienst van Onze Taal.
c. We breiden Taaladvies.net uit met adviezen over inclusief taalgebruik.
d. We breiden Taaladvies.net uit met adviezen speciaal voor jongeren en leerders van Nederlands als tweede of vreemde taal.
e. We verkennen de uitbreiding van Taaladvies.net met kwesties uit het Surinaams-Nederlands.
f. We informeren samen met de Commissie Aardrijkskundige Namen via Namen.org over het gebruik van buitenlandse aardrijks-kundige namen in het Nederlands.

2 / Digitaal beschikbaar maken van taalmaterialen

a. We digitaliseren jaarlijks een vertaal-woordenboek dat eerder met financiering van de Taalunie tot stand is gekomen.
b. We digitaliseren taalmateriaal uit Suriname voor grote taalmodellen en voor het corpus Surinaams-Nederlands.
We digitaliseren data voor onderzoek naar spellingvaardigheid in het basisonderwijs (corpus BasiScript).

3 / Inzetten op specifieke instrumenten voor doelgroepen

a. We organiseren workshops die rijketeksten.org onder de aandacht brengen.
b. We financieren de samenstelling, beschikbaarheid en onderhoud van de DBNL.
c. We zetten in op de verdere versterking van DBNL met werken uit het hele Nederlandse taalgebied (Nederland, Vlaanderen, Caribisch Nederland, Suriname, Aruba, Curaçao en Sint-Maarten).
d. We stimuleren de bekendheid en benutting van digitale taalmaterialen in het onderwijs.
e. We ondersteunen de didactische laag bij de hoofdstukken van de Algemene Nederlandse Spraakkunst (ANS).
f. We financieren en ondersteunen NL-Term voor de jaarlijkse dag over terminologie in

het Nederlandse taalgebied (TiNT-dag).

g. We financieren en ondersteunen de ontwikkeling van de termextractie- en beheertool Termwerk en stellen deze samen met het INT beschikbaar.
h. We organiseren workshops Termwerk samen met het INT.
i. We hebben bijzondere aandacht voor de beschrijving van juridische en overheidsterminologie.
j. We financieren en ondersteunen het woordenboek juridische terminologie Nederland-Vlaanderen en stellen deze via het INT beschikbaar.
k. We stellen de Transcriptor voor de omzetting van Arabische namen beschikbaar.
l. We geven opvolging aan de haalbaarheidsstudie naar een expertisecentrum vakvertalen en tolken.
m. We verkennen de behoeften aan gezamenlijk vertaalbeleid binnen het taalgebied.
n. We werken samen in de Termraad voor terminologische afstemming binnen het taalgebied tussen de verschillende EU-instellingen en de overheden.
o. We financieren jaarlijks de streektaalconferentie van de Stichting Nederlandse Dialecten (SND).
p. We ondersteunen de uitbreiding van K-Dutch als CLARIN-kenniscentrum voor het Nederlands.

4 / We financieren het INT en werken intensief samen bij de uitvoering van de taken uit het Taalunieverdrag

a. We zorgen voor aansluiting op elkaars doelstellingen in beleidsplannen.
b. We vertegenwoordigen samen het taalgebied in EFNIL, het netwerk van nationale taalinstellingen in Europa.

SD5:
De Taalunie vergroot de toegankelijkheid van het Nederlands.

Toegang tot de Nederlandse taal is geen vanzelfsprekendheid. In de communicatie tussen organisaties en overheden aan de ene kant, en sprekers van het Nederlands aan de andere, zitten veel drempels. Uit onderzoek naar de begrijpelijkheid van overheidsteksten in Nederland bleek in 2023 bijvoorbeeld dat de kernboodschap vaak onduidelijk is en dat veel teksten overbodige of te abstracte informatie bevatten. In Nederland hebben volgens Stichting Lezen bovendien 1,8 miljoen volwassenen (15,9% van de bevolking tussen de 16 en 65 jaar) zo'n lage taalvaardigheid dat ze onder andere moeite hebben met het lezen van langere teksten. In Vlaanderen zou het gaan om zo'n 750.000 volwassenen, oftewel 11%. Zogeheten laaggeletterdheid kan grote gevolgen hebben voor werk, financiën en gezondheid.

De Taalunie wil helpen bestaande drempels zo goed mogelijk weg te nemen. Zo vergroten we de toegankelijkheid van het Nederlands en zorgen we dat zoveel mogelijk mensen zo goed mogelijk deel kunnen nemen aan onze maatschappij. Een van de belangrijkste manieren waarop we bijdragen aan toegankelijk Nederlands, is door het gebruik van duidelijke taal te stimuleren. We doen dat door de organisaties die zich met dit thema bezighouden te ondersteunen en samen te brengen. Hiervoor organiseren we bijvoorbeeld publieksbijeenkomsten, waarbij verschillende sectoren en landen binnen het Nederlands taalgebied van elkaar kunnen leren. We bouwen hiermee voort op de succesvolle Heerlijk Duidelijkdag uit 2024. Ook ondersteunen we bestaande netwerken als Heerlijk Helder (Vlaanderen) en Direct Duidelijk (Nederland).

De succesvolle samenwerking op dit gebied tussen de Taalunie en het Nederlandse ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, die liep van 2021 tot 2024, wordt vernieuwd. Hierbinnen ontwikkelen we leshulpmiddelen voor het hoger onderwijs, en initiëren en coördineren we een expertgroep met beleidspartners.

In 2023 publiceerde de Internationale Organisatie voor Standaardisatie (ISO) een nieuwe internationale richtlijn voor begrijpelijke taal. Dat is aan de ene kant een praktisch hulpmiddel met breed gedragen richtlijnen en tips om begrijpelijk te schrijven of communiceren. Aan de andere kant is het een instrument met status dat beleidsmakers kan overtuigen en organisaties kan verbinden bij het agenderen van dit thema. De komende beleidsperiode gaat de Taalunie de implementatie van deze internationale standaard in verschillende maatschappelijke sectoren agenderen. Ook nemen we zelf een voorbeeldfunctie op het gebied van begrijpelijke en inclusieve taal. Zo kunnen we dienen als baken voor anderen, én krijgen we direct zicht op de mogelijke drempels rond implementatie van de ISO-norm in (overheids) organisaties.

Naast deze initiatieven gaat de Taalunie bijdragen aan het weghalen van talige drempels voor specifieke groepen in de samenleving. Zo faciliteren we kennisdeling over de verschillende gebarentalen die in Nederland en Vlaanderen worden gebruikt, en doen we hetzelfde voor braille. Ten slotte adviseren we beleidsmakers over de noodzakelijke kennis van het Nederlands waarmee anderstaligen zich in de samenleving en op de arbeidsmarkt kunnen profileren.

OD1:
Het gebruik van duidelijke taal stimuleren

1 / Coördineren van kennisuitwisseling en samenwerking tussen overheden en maatschappelijke sectoren

a. We ontwikkelen en verspreiden kennis en leshulpmiddelen over duidelijke overheidstaal voor docenten en studenten in het hoger onderwijs.
b. We initiëren en coördineren een Nederlands-Vlaamse expertgroep met beleidspartners.
c. We organiseren publieksbijeenkomsten zoals een Heerlijk Duidelijkdag.
d. We voeren een pilot uit met drie Nederlandse gemeenten om de begrijpelijkheid van teksten te meten en we verspreiden de uitkomsten.

2 / Ondersteunen van netwerken

a. We ondersteunen activiteiten van de overheidscampagnes Heerlijk Helder en Direct Duidelijk.
b. We reiken de Taalunie Zorgtaalprijs uit voor inspirerende initiatieven in de zorgsector.
c. We ondersteunen activiteiten in de juridische sector zoals prijzen en publieksbijeenkomsten.
d. We ondersteunen activiteiten voor duidelijke taal in de zorgsector.
e. We werken mee aan initiatieven van Europese netwerken.
f. We ondersteunen initiatieven in het onderwijs die het belang van duidelijke taal benadrukken.

3 / Implementeren van de internationale standaard voor duidelijke taal

a. We agenderen de implementatie van deze internationale standaard bij de overheid en in verschillende maatschappelijke sectoren.
b. We voeren een pilot uit om te onderzoeken hoe organisaties met de standaard kunnen werken en verspreiden de uitkomsten.
c. We delen ervaringen met andere landen via internationale netwerken.

OD2:
Talige drempels weghalen voor specifieke groepen

1 / Inzetten op kennisdeling en ondersteunende instrumenten voor mensen met een communicatieve beperking

- **a.** We brengen mensen samen om kennis uit te wisselen en samen te werken rond gebarentalen.
- **b.** We faciliteren kennisdeling over braille via de Braille Autoriteit.
- **c.** We zetten in op de benutting van het gebruik van AI-toepassingen voor mensen met een communicatieve beperking.
- **d.** We verkennen mogelijkheden om ondersteuning te bieden aan mensen met een verstandelijke beperking.
- **e.** We verkennen mogelijkheden om ondersteuning te bieden rond de inzet van eenvoudige taal en beeldtaal.

2 / Inzetten op overheidsbeleid rond laaggeletterdheid

- **a.** We organiseren kennisdeling tussen Nederland en Vlaanderen rond laaggeletterdheid.
- **b.** We versterken de samenwerking met Vocvo en Stichting Lezen en Schrijven rond laaggeletterdheid.

3 / Adviseren over beleid rond talige verwachtingen voor anderstaligen

- **a.** We organiseren Nederlands-Vlaamse uitwisseling over talige ondersteuning van anderstaligen op de werkvloer.
- **b.** We adviseren over het integreren van talige competenties in de beroeps(competentie) profielen.

SD6:
De Taalunie vergroot de zichtbaarheid en kennis van het beleid rond het Nederlands.

Het Nederlands is de thuistaal van meer dan 25 miljoen mensen. Het is de officiële taal in zes landen, is de 12de meest gebruikte taal op het internet. Van de in totaal meer dan 7.000 levende talen wereldwijd behoort het tot de veertig meest gebruikte. Het zijn cijfers om fier op te zijn. Toch laat het monitoronderzoek Staat van het Nederlands iets anders zien. Hoe jonger de mensen, hoe negatiever ze antwoordden op de stelling 'Ik vind het Nederlands een mooie taal'. Deze trend speelt zowel in Nederland als in Vlaanderen. Hoewel de Nederlandse taal sterk staat, is dit op de lange termijn zorgwekkend.

Om deze tendens te keren wil de Taalunie de aantrekkelijkheid van het Nederlands opnieuw vergroten. Dat begint met het vergroten van het bewustzijn over de rol die het Nederlands speelt in het dagelijkse leven en over hoe bepalend Nederlands is in het functioneren in onze samenleving. We dragen bij aan deze bewustzijnsverruiming door kennis te delen over de feitelijke stand van zaken rondom het Nederlands en de talige variatie binnen de superdiverse samenleving. Hiervoor baseren we ons op het voornoemde periodieke monitoronderzoek Staat van het Nederlands. We voeren dit uit, en ontsluiten de resultaten ervan in samenwerking met onderzoekers uit Nederland, Vlaanderen en Suriname.

Naast informeren moeten we vooral ook mensen enthousiasmeren voor het Nederlands. Om dit voor elkaar te krijgen willen we een veelvoud aan activiteiten ontwikkelen. Zo zoeken we de komende jaren de samenwerking met nationale omroepen en andere mediapartners op om programma's over het Nederlands te ontwikkelen. We brengen de taalwereld in de breedste zin op geregelde tijdstippen samen om kennis te delen en de samenwerking in de taalsector te bevorderen. We ondersteunen initiatieven die het Nederlands op een positieve manier in de kijker zetten. Bestaande programma's met dit doel, zoals de Week van het Nederlands en de opiniestukwedstrijd van de Taalunie willen we uitbreiden, vooral waar deze activiteiten op jongeren gericht zijn.

Ten slotte gaan we de komende jaren ons externe communicatiebeleid verfijnen. Speerpunt hierbij wordt de nieuwe website, die in 2025 wordt gelanceerd. Deze gebruiksvriendelijke site zal opgebouwd worden vanuit het oogpunt van de gebruiker. Tegelijk zal daarmee de bereikbaarheid van de organen van de Taalunie en de projectwebsites verhoogd worden. Meer in het algemeen wordt de socialemediastrategie aangescherpt, door meer aandacht te besteden aan verschillende typen communicatie die aansluiten bij verschillende doelgroepen. We tekenen een krachtig mediabeleid uit dat nieuws over de Nederlandse taal en letteren proactief, aantrekkelijk en positief onder de aandacht van pers en media brengt.

OD1:
De aantrekkelijkheid van het Nederlands vergroten

1 / Het Nederlands in de kijker zetten bij het grote publiek

a. We breiden de Week van het Nederlands verder uit en ontwikkelen een aanbod voor de diplomatieke vertegenwoordigingen.
b. We stellen ambassadeurs van het Nederlands aan.
c. We ontwikkelen campagnes die de aantrekkelijkheid van het Nederlands vergroten.
d. We zetten duurzame samenwerkingsverbanden met mediapartners op om programma's over het Nederlands te ontwikkelen.
e. We stimuleren openbare media om het Nederlands in de kijker te zetten.
f. We werken samen met vaktijdschriften voor het verspreiden van gedeelde of gemeenschappelijke publicaties.
g. We stimuleren de nationale omroepen van Nederland en Vlaanderen tot de organisatie van een groot taalevenement

2 / Enthousiasmeren van jongeren voor het Nederlands

a. We ondersteunen en initiëren taalwedstrijden zoals de Opiniestukwedstrijd.
b. We communiceren over het jongerenbeleid van de Taalunie.
c. We starten het Instagramaccount om jongeren nog beter te bereiken.

OD2:
De bekendheid en impact van de producten en initiatieven van de Taalunie vergroten

1 / Doelgericht communiceren over de realisaties en projecten van de Taalunie

a. We vergroten de zichtbaarheid van de rapporten, beleidsadviezen en acties door ze breder te communiceren.
b. We ondersteunen en organiseren evenementen en initiatieven die de taalsector verbinden en de uitwisseling van kennis en samenwerking bevorderen.
c. We werken samen met vaktijdschriften voor het verspreiden van gedeelde of gemeenschappelijke publicaties.

2 / Toegankelijkheid en begrijpelijkheid van beleidsadviezen en rapporten van de Taalunie vergroten

a. We ontwikkelen interactieve infographics en animaties die de kernpunten van beleidsadviezen en rapporten verduidelijken.
b. We creëren interactieve tools die de doelgroep prikkelen om de inhoud van beleidsadviezen en rapporten verder te verkennen.

3 / Ontwikkelen van communicatiestrategie die inspeelt op onze doelgroepen

a. We stellen een strategisch communicatieplan op voor de meerjarenbeleidsperiode 2025-2029.
b. We verspreiden een selectie van onze rapporten, beleidsadviezen en acties onder de betrokken doelgroepen op basis van hun interesses
c. We sturen nieuwsbrieven op basis van de interesse en achtergrond van de ontvangers.

OD3:
De zichtbaarheid en de positie van de Taalunie als beleidsorganisatie versterken

1 / De mediastrategie verfijnen om de samenwerking met media en pers actief te bevorderen

- **a.** We tekenen een mediastrategie uit voor de meerjarenbeleidsperiode.
- **b.** We bouwen aan duurzame relaties met journalisten.
- **c.** We bieden exclusieve interviews of diepte-informatie aan over relevante taal- en cultuurthema's.
- **d.** We brengen proactief nieuws over de Taalunie en de Nederlandse taal en letteren onder de aandacht van pers en media om zo de berichtgeving erover te stimuleren.
- **e.** We organiseren jaarlijks een informele persontmoeting.

2 / Versterken van de visuele identiteit en de consistentie van het imago van de Taalunie

- **a.** We ontwikkelen een nieuwe corporate website.
- **b.** We zorgen voor een geïntegreerde communicatiestrategie waarbij de corporate boodschap consistent wordt doorgetrokken naar alle projectcommunicatie.
- **c.** We lichten de activiteiten van de Taalunie en haar partners creatief uit.
- **d.** We werken bij ieder project aan een consistent verhaal en herkenbare beeldvorming.
- **e.** We ontwikkelen een huisstijlhandboek voor sociale media.

SD7:
De Taalunie werkt op een transparante, veilige, inclusieve en verbindende manier.

Het grootste deel van dit meerjarenbeleidsplan is naar buiten gericht. Toch kan het externe werk slechts goed gebeuren wanneer de organisatie intern goed draait. Dit laatste strategische doel is daarom gericht op het nog beter laten functioneren van de Taalunie zelf. Het doel is een werkomgeving te creëren die niet alleen open en inclusief is, maar ook een die voortdurend groeit. We willen komen tot een organisatiecultuur waarin medewerkers zich zowel professioneel als persoonlijk volledig kunnen ontwikkelen.

Om deze ambitie te realiseren, werkt de Taalunie actief aan talentontwikkeling, met aandacht voor diversiteit en inclusie. Dit omvat niet alleen een aanbod van trainingen in verschillende vakgebieden, maar ook specifieke aandacht voor onderwerpen die essentieel zijn in een snel veranderende wereld, zoals AI en datamanagement. Naast de professionele ontwikkeling is er ook veel aandacht voor het menselijke aspect.

Het versterken van de onderlinge band en teamgeest speelt een belangrijke rol in goed samenwerken. Leidinggevenden zullen in de toekomst beter ondersteund worden in hun rol. Uiteindelijke doel is een cultuur van openheid, waarin talenten bloeien, samenwerking vanzelfsprekend is, en iedereen zich gezien en gehoord voelt.

In lijn met de evolutie naar een meer impactgedreven organisatie, werken we de komende jaren aan de ontwikkeling van een datamanagementsysteem waarin data worden opgeslagen over kwalitatieve en kwantitatieve impactindicatoren, studenten- en docentenaantallen, verstrekte subsidies en andere vormen van ondersteuning. We gebruiken dit datamanagementsysteem voor de evaluatie en eventuele bijsturing van ons beleid en voor de ondersteuning van besluitvorming en beleidsbepaling. De Taalunie erkent het belang van beveiliging en privacy en werkt aan een datagedreven beleid dat transparant en veilig is.

Duurzaamheid is de komende beleidsperiode het sleutelwoord voor de Taalunie in haar financieel en zakelijk beleid. De organisatie wil de financiële middelen op een efficiënte en toekomstgerichte manier inzetten, met oog voor zowel de korte als de lange termijn. Deze ambitie wordt ondersteund door een solide financieel beleid, waarin data en digitale systemen een steeds groeiende rol spelen.

De Taalunie omarmt digitale ontwikkelingen. Door het informatiebeheer te digitaliseren, worden processen vereenvoudigd. Innovaties zoals artificiële intelligentie worden verkend om administratieve taken te stroomlijnen, zodat medewerkers zich kunnen richten op inhoudelijke werkzaamheden.

Tot slot wordt er ingezet op het optimaliseren van de interne communicatie, zowel binnen het Algemeen Secretariaat als tussen de vier organen van de Taalunie en de financierende overheden. Het soepel delen van informatie moet er mee voor zorgen dat er een complementaire visie en aanpak ontstaat tussen de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren, de Interparlementaire Commissie, het Comité van Ministers en het Algemeen Secretariaat.

OD1:
De uitbouw van een inspirerende en lerende organisatiecultuur

1 / Uitbouwen van een opleidings- en ontwikkelingsbeleid dat zich richt op talentontwikkeling, inclusie en diversiteit.

- **a.** We organiseren periodiek interne trainingen en opleidingen rond o.a. werken met AI, projectmanagement, leidinggeven voor de leidinggevenden, datamanagement, enz.
- **b.** We trainen alle medewerkers van het Algemeen Secretariaat in het gebruik van duidelijke taal en het volgen van onze eigen taaladviezen.

2 / Versterken van de onderlinge verbondenheid en de teamgeest

- **a.** We organiseren sociale activiteiten en teambuilding.
- **b.** We organiseren maandelijks teamdagen over inhoudelijke onderwerpen.

3 / Het voeren van een competentie- en prestatiegericht personeelsbeleid

- **a.** We faciliteren coaching en feedback.
- **b.** We evalueren periodiek het personeelsbeleid.

OD2:
Een transparant en toekomstgericht financieel en zakelijk beleid

1 / Optimaliseren van de financiële langetermijnplanning en het effectief alloceren van middelen

- **a.** We bouwen ons financieel beleidsplan uit.
- **b.** We updaten de Regeling Financieel Beheer (RFB).
- **c.** We waarborgen de naleving van financiële regelgeving.

2 / Garanderen van de beveiliging, privacy en digitale toegankelijkheid van onze systemen en producten

- **a.** We ontwikkelen instrumenten voor geïnformeerde toestemming, dataverzameling en rapportage.

OD3:
Innoveren en inspelen op technologische ontwikkelingen

1 / Digitaliseren en automatiseren van ons informatiebeheer

- **a.** We optimaliseren onze subsidieprocessen.
- **b.** We centraliseren onze systemen om de efficiëntie en gebruiksvriendelijkheid te verhogen.
- **c.** We professionaliseren het beheer en de support van het online Taalunie leercentrum (Moodle).

2 / Stroomlijnen van administratieve taken

- **a.** We onderzoeken de mogelijkheden van AI om onze administratie te ondersteunen.
- **b.** We richten een digitaal platform voor archivering op, met een uitgebouwd zoeksysteem.

OD4:
Heldere en open interne informatiestromen, werk- en besluitvormingsprocessen

1 / Het verbeteren van de kwaliteit en toegankelijkheid van data om de besluitvorming te ondersteunen

- **a.** We implementeren een datamanagementsysteem.
- **b.** We voeren relevante data in het datamanagementsysteem in over impactindicatoren, verstrekte subsidies en andere vormen van ondersteuning.
- **c.** We ontwikkelen instrumenten om het datamanagementsysteem te bevragen om actuele overzichten te verkrijgen ter ondersteuning van besluitvorming en beleidsbepaling.

2 / Optimaliseren van interne communicatie van het Algemeen Secretariaat

- **a.** We voorzien een gestructureerde informatiedeling over onze beleidsactiviteiten en –projecten.
- **b.** We werken samen om de bedrijfsmatige informatiestromen goed op elkaar af te stemmen.
- **c.** We breiden de centrale kennisbank verder uit.

3 / Versterken van de samenhang en samenwerking tussen de verschillende organen van de Taalunie

- **a.** We organiseren een goede informatiedoorstroom tussen de organen van de Taalunie.
- **b.** We organiseren structureel overleg met de verschillende organen van de Taalunie.
- **c.** We organiseren structureel overleg met de financierende overheden.

4 / Proces- en projectmanagement verder verankeren in de organisatie

- **a.** We documenteren en evalueren de processen en de standaardwerkwijzen.
- **b.** We voorzien ondersteuning bij het volgen van de processen.
- **c.** We breiden de projectwerking verder uit.

Telefoon
+31(0)70 – 346 95 48
E-mail
info@taalunie.org
www.taalunie.org

Bezoekadres
Paleisstraat 9
2514 JA Den Haag
Nederland

© NEDERLANDSE TAALUNIE, 2025